

ILLEGAL EMPLOYMENT OF THIRDCOUNTRY NATIONALS IN THE EUROPEAN UNION

In deze benchmark wordt de Nederlandse aanpak ten aanzien van illegale arbeid door derdelanders vergeleken met andere EU-lidstaten, tegen de achtergrond van het syntheserapport *'Illegal Employment of Third-Country Nationals in the European Union'*¹. Deze vergelijking tussen Nederland en andere EU-lidstaten richt zich op drie punten: (1) informatievoorziening voor derdelanders, (2) het sanctiebeleid voor werkgevers en (3) de gevolgen voor derdelanders.

INFORMATIEVOORZIENING

Informatie over de regels en gevolgen van illegale tewerkstelling zijn in alle lidstaten op de websites van overheidsinstanties te vinden. Een andere manier van informatievoorziening dat een deel van de lidstaten² gebruikt is met behulp van informatiecampaagnes. Er zijn verschillende type informatiecampaagnes: voor illegale arbeid in brede zin³, specifiek voor derdelanders⁴ of voor werkgevers⁵. Deze informatiecampaagnes worden opgezet door overheidsinstanties, vakbonden en/of ngo's. In het kader staan voorbeelden van informatiecampaagnes uit België en Duitsland.

In een aantal lidstaten werken overheid en vakbonden samen om illegale tewerkstelling te voorkomen⁶. In Nederland bestaat een soortgelijke samenwerking niet, maar heeft een groep illegaal tewerkgestelde derdelanders zich wel georganiseerd bij een vakbond.

INFORMATIECAMPAGNES VOOR DERDELANDERS IN BELGIË EN DUITSLAND

België heeft een informatiecampaagne opgezet, specifiek voor migranten uit Brazilië (2009). De campagne, opgezet met de immigratiedienst, nationale politie en inspectie van sociale zaken, informeert hen over hun rechten in geval van uitbuiting. België heeft ook ervaring met het opzetten van algemene campagnes in derde landen. Een informatiecampaagne was bijvoorbeeld gericht op de mogelijke gevolgen van illegale migratie (Albanië, 2015).

Duitsland heeft een informatiecampaagne waarbij illegaal tewerkgestelde personen geïnformeerd worden door middel van folders die verspreid worden in horecagelegenheden. Dit is een samenwerking van het ministerie van financiën, landelijke hotel en restaurant associatie en de Duitse horeca-branchevereniging. Deze brochure is naar 6 talen vertaald (2013).

SANCTIEBELEID WERKGEVERS

De meest toegepaste sanctie in alle lidstaten voor werkgevers is een bestuurlijke boete. In Nederland wordt een hogere boete opgelegd bij illegale tewerkstelling van irregulier verblijvende derdelanders dan bij regulier verblijvende derdelanders.

Daarnaast kent de wetgeving in Nederland en in een aantal andere lidstaten⁷ de bepalingen waarbij in het verleden gemaakte overtredingen van invloed kunnen zijn op toekomstige aanvragen voor een gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid (GVVA) of een tewerkstellingsvergunning voor derdelanders. In Nederland kan in een dergelijk geval de werkgever de erkenning als referent ingetrokken of geweigerd worden. In de andere lidstaten kan de invloed van een eerder gemaakte overtreding leiden tot een permanente beperking op aanvragen.

Nederland kent in tegenstelling tot andere lidstaten geen sancties als celstraf⁸, vordering van behaalde winst⁹, beperkte aanspraak op subsidies¹⁰, tijdelijke of permanente sluiting¹¹ of verwijdering uit het handelsregister¹².

GEVOLGEN DERDELANDERS

Er kunnen verschillende gevolgen worden onderscheiden voor illegaal werkende derdelanders. Het meest voorkomende gevolg voor zowel irregulier als regulier verblijvende derdelanders (als de verblijfsvergunning van de regulier verblijvende derdelanders wordt ingetrokken) is een terugkeerbesluit¹³. Voor deze laatste groep kan in een aantal lidstaten¹⁴ daarnaast ook een inreisverbod opgelegd worden. Een aantal andere lidstaten¹⁵, waaronder Nederland, kent alleen een inreisverbod voor irregulier verblijvende derdelanders¹⁶.

Verder bestaat in Nederland en in de meeste andere lidstaten¹⁷ de mogelijkheid om een verblijfsvergunning toe te kennen aan irregulier verblijvende derdelanders, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van mensenhandel.

In tegenstelling tot een aantal andere lidstaten¹⁸ is beboeting in Nederland geen onderdeel van het sanctiebeleid voor derdelanders.

De Benchmark NL – EU is een bijsluiters bij syntheserapporten waarin een vertaalslag is gemaakt van de resultaten naar de Nederlandse context. De bevindingen in de Benchmark NL - EU zijn opgesteld in overleg met nationale experts die hebben meegewerkt aan de Nederlandse bijdrage aan het syntheserapport.

1 Europees Migratienetwerk (2017), *Illegal Employment of 2Third-Country Nationals in the European Union*, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_illegal_employment_synthesis_report_final_en_0.pdf

2 BE, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LU, MT, SE, SI, SK, UK

3 BE, DE, ES, FI, FR, SI, SK

4 AT, BE, CZ, DE, ES, FI, HU, HR, IE, LT, MT, SE, SI

5 BE, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LU, MT, SE, SI, SK, UK

6 BE, DE, FI, FR, HR, IE, LT, LV, SI, SE

7 AT, BE, BG, CY, CZ

8 Bij irregulier verblijvende derdelanders: AT, BE, BG, CZ, DE, EE,

EL, ES, FI, FR, HU, IE, LT, LU, SE, SK, SI, UK; bij regulier verblijvende derdelanders AT, CZ, DE, FI, EL, ES, FR, HU, IE, MT, SE, SI, UK

9 Bij irregulier verblijvende derdelanders: AT, BE, CZ, DE, EE, FI, HU, SI, UK; bij regulier verblijvende derdelanders: AT, BE, CZ, EE, FI, HU, UK

10 Bij irregulier verblijvende derdelanders: AT, BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HU, LT, MT, SE, SI, SK; bij regulier verblijvende derdelanders: AT, BE, DE, EE, ES, FI, HU, LT, MT, SE, SI, SK

11 Bij irregulier verblijvende derdelanders: BE, CZ, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, LU, MT, SK, UK; bij regulier verblijvende derdelanders: BE, CZ, EE, EL, ES, FI, HR, HU, MT, SK, UK

12 Bij irregulier verblijvende derdelanders: AT, BE, ES, FI, FR, HU,

LU, MT, SE, SK, UK; bij regulier verblijvende derdelanders: AT, BE, ES, FI, FR, HU, MT, SE, SK, UK

13 AT, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HU, IE, LV, MT, NL, SI, SK, UK

14 AT, BE, CZ, DE, FI, FR, IE, LU, LV, UK

15 BG, EE, ES, HR, HU, LT, MT, SE, SI, SK

16 Als de derdelander in de vrije termijn wordt aangetroffen en arbeid voor een werkgever verricht in strijd met de Wet arbeid vreemdelingen, is dat een reden om een terugkeerbesluit te geven en een inreisverbod op te leggen.

17 Met uitzondering van lidstaten BG en HR

18 Bij irregulier verblijvende derdelanders: AT, BE, BG, CZ, DE, FI, HR, IE, LV, SE, SI, SK, UK; bij regulier verblijvende derdelanders: BE, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IE, LV, MT, SE, SI, SK, UK

